

[Anker Lau.]

enighed ved kort tid efter at gennemføre ændringerne i § 24. Oprindeligt var § 24 en afviklingsbestemmelse, hvorefter visse varer og brancher skulle have forhåndsgodkendelse af prisforhøjelser, men dette skulle falde bort i løbet af et år. Trods enigheden om denne bestemmelse gennemførtes så senere i 1956 en 2-årig forlængelse og i 1957 gjordes den permanent og udvidedes til at omfatte alle de varer, der er anmeldelsespligtige. Grunden var også her manglende konkurrence, men efter at vi her har overværet behandlingen af konventionen om de syv i forbindelse med toldloven og valutalovent og vi alle erindrer, hvad der her blev sagt om konkurrencens betydning og dens farer, tvinges vi dog vist til at erkende, at begrundelsen for denne paragraf ikke eksisterer mere. Vi har nok for længe og for skematisk holdt vore erhverv under unødigt kontrol og derigennem svækket deres konkurrenceevne nu, da den skal stå sin prøve.

For et levende erhvervsliv med højkonjunktur og med lavkonjunktur, sæsonsvingninger, kurante og ukurante varer, med hensynet til de seks og de syv og mange, mange tusinde andre praktiske hensyn er det en utålelig ting at skulle have priser godkendt på forhånd. På enkelte områder gør det måske ikke så forfærdelig meget, men i almindelighed forhindrer det hurtige og fornuftige dispositioner, ja, det kan være årsag til, at priser, der af en eller anden grund skulle have været nedsat, ikke bliver det, fordi man ønsker at undgå hele den procedure, der er forbundet med igen at få dem hævet. Især hvor det drejer sig om affaldsvarer, som man skal af med en gang imellem, spiller det en rolle, at man kan få prisen sat ned for at få varen væk, men det spiller en lige så stor rolle, at man kan få prisen sat op igen, når varen er væk, ellers opstår der en varemangel, som er højst ubehagelig, på de pågældende områder. Der er adskillige eksempler på, hvor skadeligt og ubehageligt dette virker i praksis. Tiden er nu inde til at gøre vort erhvervsliv stærkt og levende i konkurrencen, og der er al mulig grund til at fjerne alt det, der hindrer, at det kan ske. Jeg vil gerne så stærkt, som det er muligt, henstille, at de partier, som skabte forliget af 1955 om monopolløven, nu vender tilbage til denne

enighed, som altså også indeholder, at § 24 bortfalder.

I den nuværende situation har det danske erhvervsliv ganske særlig krav på en rimelig forståelse for dets virksomhed og for de praktiske forudsætninger, som må være til stede, hvis det skal kunne løse de vigtige samfundsopgaver, der skal løses.

Jeg kunne have lyst til at tilføje et Churchillcitater, som jeg i og for sig synes falder godt ind i rammen af det, vi her behandler. Med den højtærede formands tilladelse citerer jeg:

„Nogle socialdemokrater betragter det private initiativ som en rovgrisk tiger, der bør skydes; andre ser på det som en ko, der bør malkes. Kun få ser det som det, det i virkeligheden er, nemlig en kraftig og villig hest, der trækker hele læsset.“

Under denne synsvinkel håber jeg, at det i det kommende udvalg vil blive muligt at finde fornuftige løsninger på de problemer, der her er fremdraget.

A. C. Normann: Jeg har lagt mærke til, ved at lytte til de to oppositionspartiets ordføreres taler i dag, at hovedbegrundelsen for det foreliggende forslags fremsættelse er de gældende bestemmelsers eventuelle overflødighed, ikke så meget de gældende bestemmelsers eventuelle skadelige virkninger. Det er i sig selv et forhold, som skulle muliggøre en lidenskabsløs behandling af lovforslaget. Har en lov ikke andre skadelige virkninger end den, at den efter nogle menneskers mening ikke er nødvendig, bliver spørgsmålet om dens opretholdelse kun afhængigt af gradforskelle i meninger. Der har gennem årene været talt meget om, hvorvidt prisforhøjelser bør godkendes forud eller bagud; men efter at have arbejdet inden for både handelen og industrien i mange år må jeg sige, at jeg har egentlig aldrig følt hverken i handels- eller industrieddet, at det var den side af monopolløven, der optog sindene så stærkt. Meningerne har været meget delte, fordi det også kunne have sine fordele for virksomhederne i forvejen at vide besked om, hvorvidt den påtænkte gennemførelse af en prisforhøjelse ville være forgæves eller ej. Mange købmænd har erkendt det og set på spørgsmålet fra den side, og mange, ja, endog overordentlig